

Molière ősi irodalmi hagyományt folytat, amikor a fősvényt kigúnyolja. Forrásai között ott találjuk a latin Plautust – akinek *Aulularia* (A bögrécske) című vígjátékából részletet vett át –, az olasz Ariostót és több francia szerzőt. De a számos kölcsönzés nem befolyásolja a mű eredetiségét: **A fősvény** szerzőjének egyik remekműve.

1668. szeptember 9-én mutatták be először a Palais Royal színpadán. Molière életében mindössze negyvenszer adták elő, csak az utókor fedezte fel értékét. Voltaire, majd Goethe helyesen mutatnak rá, hogy a szerző a fősvénységet éppen azáltal bélyegzi meg, hogy romboló hatását ilyen erős eszközökkel mutatja be.

Molière ebben a darabban tragikai problémát old meg a vígjáték eszközeivel. Úgy szerkeszti meg **A fősvényt**, hogy a vígjátéki, bohózáti elem túlsúlyba kerüljön. Bemutatja a komor, tragikus összeütközéseket, de újra meg újra feloldja őket. Ilyen módon a szerkezet nemcsak a szabályos felépítést, hanem a tragikus és a komikus elemek harmóniáját tartalmazza.

Ezt a harmóniát Molière tudatosan teremtette meg. Erre mutat a királyhoz intézett ajánlás néhány sora is: „Felség, minthogy a komédiának az a feladata, hogy megjavítsa az embereket, míg szórakoztatja őket, azt hittem, hogy abban az állásban, amelyet most betöltök, akkor járok el leghelyesebben, ha nevetséges ábrázolással támadom meg századom bűneit...” Ebben áll Molière moralizálása. A kitűnő szerző a filozófia, az erény és az életbölcesség hirdetését úgy szövi össze a vígjáték bohózáti elemeivel, hogy egyszerre kacagtatja és tanítja nézőit.



MOLIÈRE

Igazi nevén *Jean Baptiste Poquelin*. Apja kárpitos, királyi inas. Ezt a címet *Molière* örökli apjától és időnként gyakorolja is a vele járó teendőket. Színészi és színműírói pályája 1643-ban kezdődik. Társulatával sok éven át vidéken él vándoréletet, 1658-ban érkezik be végre Párizsba. 1661-től kezdve társulata a Palais Royalban játszik. 1659: **Kényeskedők**, 1661: **Férjek iskolája**, 1662: **Nők iskolája**. Ez évben megnősül, feleségül veszi színésznő társának és régi szeretőjének, *Madeline Béjart*-nak lányát, *Armande*-ot, aki szintén színésznő. 1664: a **Tartuffe** első előadása óriási botrányt vált ki, el is tiltják, csak 1669-ben kerül ismét teljes terjedelmében előadásra. 1665: **Don Juan**, 1666: **Embergyűlölő**, **Botcsinálta doktor**, 1668: **Dandin György**, **A fősvény**, 1670: **Az úrhatnám polgár**, 1672: **Tudós nők**, 1673: **Képzelt beteg**. Ez év február 17-én a színpadon rosszul lett; az előadást nem akarta lemondani, nehogy a színpadi munkások aznap estére kereset nélkül maradjanak. Végigjátszotta, hazament és meghalt. Titokban temették el, mert a színészeket nem volt szabad szentelt földben elhantolni.

Szerb Antal

☞ Molière: **A FÖSVÉNY** ☞ A BUBIK SZÍNKÖR, az esztergomi Temesvári Pelbárt Ferencs Gimnázium diák-színjátzóinak műsorismertetője ☞ Összeállította: Pásztor András ☞ Esztergom, 2018 ☞



Molière

A FÖSVÉNY



Esztergom
2018

A FÖSVÉNY – 1954



Molière komédiáját nem először adják elő az esztergomi ferences gimnázium diákszínjátszói. 1954 farsangján már bemutatták. Erről Fr. Zichy Frigyes és Galambosi Lajos öregdiák küldött képet. Galambosi ezt írta: „Mivel abban az időben lányok nem szerepelhettek, így a lányszerepeket is fiúk játszották. Jómagam Marianna szerepében »tündököltem«. (Az alsó képen bal első.) Az előadást P. Simon Antal magyartanárunk rendezte. Az előadás annak idején nagy siker volt.”



Molière

A FÖSVÉNY

L'Avare

Fordította: *Illyés Gyula*

Szereplők:

HARPAGON, Cléante és Eliz apja

CLÉANTE, Harpagon fia

ELIZ, Harpagon leánya

VALÉR, Anzelm fia

MARIANNA, Cléante imádottja

ANZELM, Valér és Marianna apja

FRUZSINA, házasságszerző

SIMON, pénzközvetítő

JAKAB, Harpagon mindenese

FECSCKE, Cléante inasa

KESZEG, Harpagon inasa

CSENBIZTOS

Winkler Gellért

Baranyai Péter

Ungi Cecília[☞]

Borza Márk

Veres Réka[☞]

Mészáros László

Miszler Edina[☞]

Mátyási Miklós

Bodolai Zoltán

Lévai Levente

Valkó Miklós

Dabóczi Ágoston

[☞] az Árpád-házi Szent Erzsébet
Középiskola diákjai

Munkatársak: *Kovács Vince, Vincze Péter*

Asszisztensek: *Gyarmati Valentin, Nógrádi Gergely*

Rendezőtanár: *Pásztó András*



BEMUTATÓ:

2018. április 13-án

Köszönjük az iskola vezetőségének, tanárainak, dolgozóinak a segítséget és a támogatást.